

U čast 125-godišnjice osnivanja Galerije Matice srpske u Novom Sadu, arhivi Vojvodine priređuju izložbu

*Pero
zaneseno lepotom*

(diplome, karte, crteži iz zbirki vojvođanskih arhiva)

Izložba je otvorena u prostorijama Galerije, Trg proleterskih brigada 1, od 9. do 25. maja 1972.

Autori izložbe:

Slobodan Radovanović

Čedomir Denić

Izbor likovnih molita za katalog: C. D.

Uredivački odbor:

Dr Kalmán Čehák

Čedomir Denić

Dr Božidar Kovaček

Milivoj Nikolajević

Slobodan Radovanović

Živan Šećanski

Prihvativši poziv Galerije Matice srpske da povodom njene 125-godišnjice priredi izložbu arhivskih dokumenata, Arhiv Vojvodine u Sremskim Karlovcima, Arhiv SANU u Sremskim Karlovcima, istorijski arhivi u Subotici, Somboru, Senti, Pančevu, Novom Sadu, Sremskoj Mitrovici, Beloj Crkvi, Zrenjaninu, Kikindi i Rukopisno odelenje Matice srpske — otvorili su novu stranicu u istoriji svoga rada. Po prvi put priredena je samostalna i zajednička izložba izabranih dokumenata iz arhivskih ustanova Vojvodine, pod nazivom: Pero zaneseno lepotom.

Nazivom su obuhvaćene diplome, geografske karte i crteži iz arhivskih zbirk i vojvođanskih arhiva.

Arhiv Vojvodine je, uz saradnju i pomoć Arhiva Srpske akademije nauka i umetnosti iz Sremskih Karlovaca, Istorijskog arhiva Subotice, Istorijskog arhiva Sombora, Istorijskog arhiva Sente, Istorijskog arhiva Pančeva, Istorijskog arhiva Novog Sada, Istorijskog arhiva Sremske Mitrovice, Istorijskog arhiva Zrenjanina, Istorijskog arhiva Kikinde, Istorijskog arhiva Bele

Crkve i Rukopisnog odeljenja Matice srpske iz Novog Sada prikupio i obradio 65 eksponata, iz bogate riznice prošlosti Vojvodine, koji su po vremenu svog nastanka i estetsko-likovnim karakteristikama, bliski delima koje čuva i izlaže Galerija Matice srpske.

Izložene povelje, cehovska pisma i bakro-rezne karte — baroka, neoklasicizma i romantizma iz vremenskog okvira XVIII i XIX veka — upoznaju posetioca sa manje znanom granom likovne umetnosti.

Skladnost lepo rasporedenog teksta s kaligrafski ispisanim slovima, raskošnost inicijala, minijatura i ilustracija — deluju monumentalno. Pored dela strane provenijencije i prisutnosti evropskog uticaja, javlja se sve veći broj dela domaćih majstora koji, kao i u drugim granama umetnosti, unose specifični likovni izraz ovog podneblja.

Priredivači izložbe su se opredelili za XVIII i XIX vek budući da se danas u arhivskim ustanovama Vojvodine čuva, uglavnom, arhivska građa iz XVIII, XIX i XX veka, jer su krajevi Srema, Bačke i Banata u XVI, XVII i XVIII veku bili pod turskom okupacijom, popriše čestih ratova i neprekidnih pustošenja, te iz tih nemirnih vremena u nas ni nema sačuvane arhivske grade.

Izloženi eksponati u ovom katalogu su poređani hronološkim redom i numerisani.

Zelja priredivača ove izložbe je bila da izloženi eksponati dočaraju posetiocima ono doba privilegija i staleža kada je »pero zaneseno leptom«, pero pisara — umetnika, ispisivalo i ukrašavalo velelpne diplome, kojima su carevi iz kuće Habzburga poklanjali i dodeljivali privilegije: baronima, vitezovima, crkvenim veliko-

dostojnicima, gradovima, trgovackim udruženjima i zanatlijskim esnafima.

Bilo je to doba razigranog baroka, raskoši, bogatstva i lepote za privilegovane staleže i redove.

Seljak, kmet, nije naslikan u ovim raskošnim poveljama. Njegovo ime nije ispisano na pergamentu zlatopisom, lepim latinskim kurzivnim slovima ili dekorativnom cirilicom. Pa ipak, i on, kmet, pravi proizvođač, našao je mesta na ovoj reviji diploma, iako bezimen, ispod pastelno obojenih katastarskih mapa i crnim mastilom ucrtanih kmetovskih sesija.

Znači, osnovna zamisao ovoga puta nije bila da se prikaže, inače svima nama dobro poznata, socijalna, staleška i klasna nejednakost istorijskog prelaza iz pozognog feudalizma u kapitalizam, nego da se prikaže lepota izraza u pismu u doba kada pero još uvek dominira, ali sve više gubi bitku sa mehanizovanim sredstvima izražavanja.

Priredivači izložbe se takođe nadaju da će ovaj kratki prikaz diploma koje se čuvaju u arhivima Vojvodine biti doprinos i svakako podsticaj daljem razvitu pomoćnih istorijskih nauka u Pokrajini, a na prvom mestu vojvođanske diplomatike.

I na kraju, ovo je prva izložba ovakve vrste u SAP Vojvodini.

S. R.

Sadržaj izložbe

1. POVELJA KOJOM CAR LEOPOLD I DODELJUJE PLEMSTVO IVANU SENCIJU
Beč, 24. oktobra 1758. g., latinski jezik, original, pergament, 25.5×31 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.
2. IGUMAN MANASTIRA RAKOVCA TEOFAN MOLI MILOSTINJU ZA SVOJ MANASTIR OD RUSKOG CARA PETRA ALEKSIJEVIĆA
Manastir Rakovac, 1700. g., srpskoslovenski jezik, original, 42×51.3 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
3. GEOGRAFSKA KARTA KRALJEVINE UGARSKE
XVI vek (?), latinski jezik, bakrorez, 57.2×43.2 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Senti.
4. GRAMATA PECKOG PATRIJARHA KALINIKA I. IZDATA DABROBOSANSKOM MITROPOLITU MOJSIJI PETROVIĆU
Peć, 14. januara 1709. g., srpskoslovenski jezik, original, 47.7×63.7 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
5. CAR JOSIF I POTVRĐUJE PAKRAČKOG EPISKOPA SOFRONIJA PODGORIČANINA ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA
Beč, 1. avgusta 1710. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 58.6×34 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
6. PEĆKI PATRIJARH MOJSIJE POTVRĐUJE JEROMONAHA MANASTIRA GORNJAKA MOJSIJA STANOJEVIĆA ZA VRŠAČKOG EPISKOPA
Peć, 26. maja 1713. g., srpskoslovenski jezik, original, 34×43.3 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

7. GEOGRAFSKA KARTA JUŽNE UGARSKE SA PRIKAZOM BITKE KOD BEOGRADA
1717. g., nemački jezik, bakrōez, 37×45.5 cm. Čuva se u Vojvodanskom muzeju u Novom Sadu.
8. CAR KARLO VI POTVRĐUJE BUDIMSKOG EPISKOPA VIKENTIJA POPOVIĆA ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA
Beč, 8. oktobra 1713. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 57×43.4 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
9. GEOGRAFSKA KARTA BAČKO-BODROŠKE ŽUPANIJE SA UCRTANIM POŠTANSKIM I TRGOVAČKIM PUTEVIMA
XVIII vek, latinski jezik, bakrōez, 32.8×40.6 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
10. CAR KARLO VI POTVRĐUJE MITROPOLITA SRBIJE I TAMISKOG BANATA MOJSIJA PETROVIĆA ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA
Beč, 6. marta 1727. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 71.7×56 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
11. GEOGRAFSKA KARTA POGRANIČNIH PREDELA AUSTRIJE POSLE ZAKLJUČENJA POŽAREVAČKOG MIRA
1720. g., latinski jezik, bakrōez, 61.7×54 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
12. CAR KARLO VI POTVRĐUJE KRUŠEDOLSKOG ARHIMANDRITA VISARIIONA PAVLOVIĆA ZA EPISKOPA BAĆKOG, SEGEDINSKOG I JEGARSKOG
Beč, 2. avgusta 1731. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 67.5×48.7 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
13. GEOGRAFSKA KARTA EVROPSKE TURSKE
1719. g., latinski jezik, bakrōez 45×36.4 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
14. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA PROGLAŠAVA SUBOTICU ZA PRIVILEGOVANI KOMORSKI GRAD
Prag, 7. maja 1743. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 24×35 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.

15. PATRIJARH ARSENIJE IV JOVANOVIĆ ŠAKA-BENTA POTVRĐUJE ARHIMANDRITA SOFRO-NIJA JOVANOVIĆA ZA SLAVONSKOG EPISKOPA

Sremski Karlovci, 23. maja 1743. g., slavenosrpski jezik, original sa višećim pečatom, $53 \times 69,5$ cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

16. KARLOVAČKI MITROPOLIT PAVLE NENADOVIĆ POTVRĐUJE KOVINSKOG ARHIMANDRITA DIONIŠIJA NOVAKOVIĆA ZA BUDIMSKOG EPISKOPA

Sremski Karlovci, 10. septembra 1750 g., slavenosrpski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, $62 \times 70,3$ cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

17. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA PROGLAŠAVA SOMBOR ZA SLOBODNI KRALJEVSKI GRAD

Beč, 17. februara 1749. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, $24,5 \times 32,3$ cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Somboru.

18. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA DODELJUJE PLEMSTVO FRANJI PEĆIJIU ZBOG ZASLUGA NA BOJNOM POLJU

Beč, 11. maja 1756. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, $80,2 \times 53,2$ cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Somboru.

19. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA POTVRĐUJE UGOVOR SKLOPLJEN IZMEĐU KALOČKOGL NADBISKUPA I PRIVILEGOVANOG KOMORSKOG GRADA SUBOTICE O PREDAJI PAROHIIJE SVETOVNOM SVEŠTENSTVU

Beč, 7. januara 1774. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, $68 \times 48,3$ cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.

20. a) CARICA MARIJA TEREZIJA POTVRĐUJE PRAVILA ZANATLIJA IZ BANALSKE KRAJINE Osijek, 1. februara 1774. g., slavenosrpski jezik, original sa višećim pečatom, $46,2 \times 36,7$ cm. Čuva se Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

b) PRAVILA BERBERSKOG ESNAFA

IZ KARLOVACA

Sremski Karlovci, 29. jula 1766. g., slavenosrpski

- jezik, orginal. 46,2×36,7 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
21. RUSKA CARICA KATARINA II POTVRĐUJE ATANASIJA BALA ZA PEŠADIJSKOG POTPUKOVNIKA I DVORSKOG SAVETNIKA
Petrograd, 10. aprila 1774. g., ruski jezik, original, pergament, 42,2×31,1 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
22. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA POTVRĐUJE PRAVILA UDRUŽENJA SUBOTIČKIH TRGOVACA
Beč, 9. aprila 1779. g., latinski i nemački jezik, original sa visećim pečatom, 25×34 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.
23. HIRURŠKI ESNAF U LANDSHUTU IZDAJE MAJSTORSKO PISMO JOVANU GEORGU BAUMERU IZ NATENHAUZENA, KOJI JE NAKON TRI GODINE PROVEDENE KOD HIRURGA JAKOBA OSTERMAJERA POLOŽIO HIRURŠKI ISPIT PRED LEKARSKOM KOMISIJOM U MINHSDORFU
Landshut, 30. aprila 1754. g., nemački jezik, original, 41×31,5 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
24. POVELJA KOJOM CARICA MARIJA TEREZIJA PROGLAŠAVA SUBOTICU ZA SLOBODNI KRALJEVSKI GRAD
Beč, 22. januara 1779. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 26,5×35 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.
25. LICIDERSKI ESNAF U MITROVICI IZDAJE KALFENSKO PISMO JEFTI VOJNOVIĆU IZ SIDA KOJIM GA PROGLAŠAVA SPOSOBNIM ZA OBAVLJANJE LICIDERSKOG ZANATA
Sremska Mitrovica, 8. avgusta 1798. g., nemački jezik, original, 49,2×38,2 cm. Čuva se u Vojvođanskom muzeju u Novom Sadu.
26. CAR JOSIF II POTVRĐUJE PAKRACKOG EPISKOPA ATANASIJA ŽIVKOVIĆA ZA BAĆKOG EPISKOPA
Beč, 7. septembra 1781. g., latinski jezik, original, pergament, 71×41,8 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
27. PLAN ZA ZAVRŠETAK TORNJEVA I MALOG KUBETA SABORNE CRKVE U KARLOVCIMA
Sremski Karlovci, 1761–1762. g., crtao Zaharija Orfelin, original. 29×23 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
28. KROJAČKI ESNAF U BEĆU IZDAJE KALFENSKO PISMO JOŽEFU ŠAHERU IZ GAJTENŠTETA POSLE GODINU DANA I PET NEDELJA PROVEDENIH NA RADU KOD KROJAČA FRANCA KENIGA
Beč, 5. avgusta 1799. g., nemački jezik, original, 46,8×39 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
29. CAR JOSIP II POTVRĐUJE TEMIŠVARSKOG EPISKOPA MOJSIJA PUTNIKA ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA
Beč, 16. novembra 1781. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 69,6×51,1 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
30. CAR JOSIF II POTVRĐUJE TEMIŠVARSKOG EPISKOPA MOJSIJA PUTNIKA ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA
Beč, 16. novembra 1781. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 72×48,6 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
31. TKAČKI ESNAF U BEĆU IZDAJE KALFENSKO PISMO GOTLIBU LAUŠMANU, IZ HEMNICA U SASKOJ, POSLE DESET NEDELJA PROVEDENIH NA RADU KOD JOHANA VESTHAUZENA
Beč, 5. novembra 1803. g., nemački jezik, original, 56,1×42 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.
32. CAR JOSIF II ODLIKUJE KARLOVAČKOG MITROPOLITA MOJSIJA PUTNIKA ORDENOM SVETOG STEFANA
Beč, 10. septembra 1782. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 64,3×39,8 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.
33. BAĆVANSKI ESNAF U NOVOM SADU IZDAJE KALFENSKO PISMO JOZEFU VAJNDARERU, IZ LIPOVA U BANATU, POŠTO JE ĆETIRI NEDELJE DEMONSTRIRAO SVOJE ZNANJE PRED ČLANOVIMA KOMISIJE
Novi Sad, 4. februara 1809. g., nemački jezik, ori-

ginal, 48×38 cm. Čuva se u Vojvodanskom muzeju u Novom Sadu.

34. CAR JOSIF II POTVRĐUJE PAKRAČKOG EPISKOPA JOSIFA JOVANOVIĆA ŠAKABENTU ZA BAČKOG EPISKOPA

Beč, 6. decembra 1783. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, 71,6×51 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

35. BAČVANSKI ESNAF U OSIJEKU IZDAJE KALFENSKO PISMO PAULU VIZERU. IZ PETROVARADINA, POŠTO JE RADIO PRED ČLANOVIMA KOMISIJE OSAM NEDELJA

Osijek, 14. juna 1814. g., nemački jezik, original, 49,6×39,2 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

36. CAR JOSIF II POTRĐUJE ARADSKOG EPISKOPA PETRA PETROVIĆA ZA TEMIŠVARSKOG EPISKOPA

Beč, 14. juna 1786. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, 73×44,3 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

37. PLAN PANČEVAČKIH RITOVA KOJI PRIPADAJU GRANIČARSKOM PUKU, A KOJI SU USTUPLJENI PANČEVAČKOM VOJNOM KOMUNITETU NA NEODREĐENO VREME

Pančevo, 1818. g., nemački jezik, original, crtež u boji, 61,2×54 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Pančevu.

38. CAR JOSIF II POTVRĐUJE BAČKOG EPISKOPA JOSIFA JOVANOVIĆA ŠAKABENTU ZA VRŠAČKOG EPISKOPA

Beč, 14. juna 1786. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, 66×44,4 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

39. TRGOVAČKO UDRUŽENJE U SUBOTICI IZDAJE KALFENSKO PISMO DIMITRIJU JANKOVIĆU IZ SIVCA POSLE ĆETIRI GODINE PROVEDENE NA RADU KOD TRGOVCA ANTUNA MANOJLOVIĆA Subotica, 14. februara 1818. g., nemački jezik, original, 37×26,4 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

40. POVELJA KOJOM CAR FRANJA II DAJE POTISKOM KRUNSKOM DISTRIKTU PRIVILEGIJU O

OPŠTINSKOM PRAVU REŠAVANJA PITANJA DOSELJENIKA

Beč, 14. marta 1800. g., latinski jezik, original, pergament, 26,5×35 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Senti.

41. OPROSNICA GREHOVA KOJU JE PATRIJARH ARSENIJE III ČARNOJEVIĆ DAVAO VERNICIMA

Početak XVIII veka, srpskoslovenski jezik, original, bakrorez, 38,4×32 cm. Čuva se u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

42. POVELJA KOJOM CAR FRANJA II DODELJUJE PLEMSTVO MAJORU BALTAZARU JOSIĆU ZBOG ZASLUGA NA BOJNOM POLJU

Beč, 14. septembra 1804. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, 26,4×33,4 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Somboru.

43. PLAN TERITORIJE TITELSKOG SAJKAŠKOG GRANIČARSKOG BATALJONA

XIX vek, nemački jezik, original, crtež u boji, 61,2×54 cm. Čuva se u Rukopisnom odeljenju Matice srpske u Novom Sadu.

44. POVELJA KOJOM CAR FRANJA II IMENUJE DRAGUTINA RADIČEVIĆA, KONJIČKOG KAPETANA I ZAKLETNIKA ZAGREBAČKOG SUDBENOGL STOLA, ZA KRALJEVSKOG SAVETNIKA

Beč, 15. januara 1813. g., latinski jezik, original sa višećim pečatom, pergament, 60×43,5 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Subotici.

45. BAČVARSKI ESNAF U ARADU IZDAJE KALFENSKO PISMO MIHAJLU BAULoviĆU IZ PETROVARADINA POSLE GODINU DANA I DVADESET NEDELJA PROVEDENIH NA RADU

Stari Arad, 7. juna 1819. g., nemački jezik, original, 51,3×40,7 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

46. POVELJA KOJOM CAR FRANJA I DAJE KRALJEVSKOM GRADU SUBOTICI »PRAVO MAĆA«

NAD SELIMA: BAJMOK, ČANTAVIR I ALEK-SANDROVO

Beč, 22. oktobra 1824. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 28×35.8 cm. Cuva se u Istorijском arhivu u Subotici.

47. PLAN POŠUMLJENOG ZEMLJIŠTA VLASTELINSTVA TURSKI BEĆEJ

XIX vek, latinski i nemački jezik, original, crtež u boji, 62.5×46 cm. Cuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

48. POVELJA KOJOM CAR FRANJA I POTVRDUJE PRAVILA UDRUŽENJA SOMBORSKIH TRGOVACA

Beč, 29. avgusta 1828. g., latinski i nemački jezik, original sa visećim pečatom, 28×36 cm. Cuva se u Istorijском arhivu u Somboru.

49. ĆIZMARSKI ESNAF U PANČEVU IZDAJE KALFENSKO PISMO ĐORDU MILIĆEVU POSLE GODINU DANA PROVEDENIH NA RADU KOD ČLANOVA KOMISIJE

Pančevo, 21. septembra 1825. g., nemački jezik, original, 49.3×40.5 cm. Cuva se u Istorijском arhivu u Pančevu.

50. POVELJA KOJOM CAR FRANJA I DODELJUJE PLEMSTVO ALEKSANDRU ODESKALKIJU ZBOG ZASLUGA NA BOJNOM POLJU

Beč, 8. aprila 1831. g., latinski jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 28×36 cm. Cuva se u Istorijском arhivu u Subotici.

51. POVELJA KOJOM CAR FRANJA I. ZA VOJNE ZASLUGE U RATOVIMA PROTIV FRANCUZA, DODELJUJE PLEMSTVO ŽIVOJINU POPOVIĆU, GRANIČARSKOM OFICIRU IZ ALIBUNARA

Beč, 14. juna 1834. g., nemački jezik, original sa visećim pečatom, pergament, 31.5×39 cm. Cuva se u Vojvođanskom muzeju u Novom Sadu.

52. POVELJA KOJOM CAR FERDINAND I PODIŽE SELO ADU NA STEPEN TRGOVIŠTA (VAROŠI)

I DODELJUJE MU PRIVILEGIJU ZA ODRŽAVA-
NJE GODIŠNJIH VAŠARA

Beč, 2. jula 1835. g., latinski jezik, original,
 27.5×36.3 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Senti.

53. CAR FERDINAND I POTVRĐUJE BAĆKOG EPIS-
KOPA STEFANA STANKOVIĆA ZA KARLOVAČ-
KOG MITROPOLITA

Beč, 25. decembra 1837. g., latinski jezik, original,
pergament, 55×35 cm. Čuva se u Arhivu SANU
u Sremskim Karlovcima.

54. POVELJA KOJOM CAR FERDINAND I, ZA VOJ-
NE ZASLUGE U RATOVIMA PROTIV FRAN-
CUZA, DODELJUJE PLEMSTVO GENERALU JO-
VANU ALEKSIĆU IZ KOTORA

Beč, 20. aprila 1840. g., nemački jezik, original sa
visećim pečatom, pergament, 31.5×38.5 cm. Čuva se
u Vojvođanskom muzeju u Novom Sadu.

55. POVELJA KOJOM CAR FERDINAND I POTVR-
ĐUJE JOSIFA RAJAČIĆA, VRŠAČKOG EPISKO-
PA, ZA KARLOVAČKOG MITROPOLITA

Beč, 1. oktobra 1842. g., latinski jezik, original sa
visećim pečatom, pergament, 28.7×36.1 cm. Čuva se
u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

56. OBUĆARSKI ESNAF U NOVOM SADU IZDAJE
KALFENSKO PISMO ŽIVKU JOVANOVIĆU KOJI
JE UČIO ZANAT KOD JOZRFA ŠENAUERA

Novi Sad, 17. maja 1859. g., nemački jezik, original,
 59.5×48 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u Sremskim
Karlovcima.

57. POVELJA KOJOM CAR FERDINAND I DODE-
LUJE ŠTAMPARU KARLU BITERMANU PRI-
VILEGIJU ZA OTVARANJE ŠTAMPARIJE U
SLOBODNOM KRALJEVSKOM GRADU
SUBOTICI

Beč, 7. marta 1844. g., latinski jezik, original sa vi-
sećim pečatom, pergament, 28×35.8 cm. Čuva se u
Istorijском arhivu u Somboru.

58. POVELJA KOJOM CAR FERDINAND I DOZVO-
JAVA SLOBODNOM KRALJEVSKOM GRADU

SUBOTICI UPOTREBU NOVOG PEĆATA I
NAZIVA

Beč, 27. marta 1845. g., mađarski jezik, original sa
visećim pečatom, pergament, 27.8×34.6 cm. Čuva se
u Istorijском arhivu u Subotici.

59. POVELJA KOJOM CAR FRANJA JOSIF I DODE-
LUJE BARONSKU TITULU JOSIFU RAJAČIĆU,
KARLOVAČKOM MITROPOLITU I PATRIJARHU
SRPSKOM

Beč, 18. aprila 1861. g., nemački jezik, original sa
visećim pečatom, pergament, 29×37.5 cm. Čuva se
u Arhivu Vojvodine u Sremskim Karlovcima.

60. CAR FRANJA JOSIF I POTVRĐUJE BEZDIN-
SKOG ARHIMANDRITA SAMUILA MAŠIREVIĆA
ZA TEMIŠVARSKOG EPISKOPA

Beč, 9. marta 1853. g., latinski jezik, original sa vi-
sećim pečatom, pergament, 75×55 cm. Čuva se u
Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

61. OTPUSNICA IZ VOJSKE REDOVA JANOŠA
ŠTROBLA IZ PINKAFE KOJOM SE POTVRĐUJE
DA JE PROVEO U VOJSCI DVANAEST GODINA,
DVA MESECA I DEVET DANA

Keseg, 31. decembra 1880. g., mađarski jezik, ori-
ginal, 48.2×34 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u
Sremskim Karlovcima.

62. CAR FRANJA JOSIF I POTVRĐUJE BAĆKOG
EPISKOPA GERMANA ANĐELIĆA ZA ARHIE-
PISKOPA I MITROPOLITA KARLOVAČKOG I
PATRIJARHA SRPSKOG

Beč, 6. januara 1882. g., latinski jezik, original sa
visećim pečatom, pergament, 54.5×36.8 cm. Čuva se
u Arhivu SANU u Sremskim Karlovcima.

63. OTPUSNICA IZ VOJSKE REDOVA ANDRAŠA
REVIDA IZ SENTE KOJOM SE POTVRĐUJE DA
JE PROVEO U VOJSCI DESET GODINA, DVA
MESECA I ŠESNAEST DANA

Brandajs, 30. juna 1868. g., nemački jezik, original,
 54.9×37.5 cm. Čuva se u Istorijском arhivu u Senti.

64. KOVAČKI ESNAF U PETROVARADINU IZDAJE
KALFENSKO PISMO JOZEFU PLETERLU KOJI
JE UČIO ZANAT KOD JOHANA REMBIĆA OD
13. OKTOBRA 1839. DO 1. JANUARA 1842.
GODINE

Petrovaradin, 29. maja 1846. g., nemački jezik, ori-
ginal, 48.5×39 cm. Čuva se u Arhivu Vojvodine u
Sremskim Karlovcima.

65. GRAMATA SLAVONSKOG EPISKOPA SOFRO-
NIJA JOVAŠNOVIĆA IZDATA JEREJU STEFANU
MILOŠEVIĆU

1756. g., slavenosrpski jezik, original, bakrotisk, rad
Hristofora Žefarovića. Čuva se u Galeriji Matice
srpske u Novom Sadu.

